ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हिर्: ॐ

2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - इष्टिविधा

1

Contents

2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - इष्टिविधानं

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हृरिः ॐ

2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - इष्टिविधानं

2.3 द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - इष्टिविधानं

TS 2.3.1.1

आदित्येभ्यः । भुवंद्वद्भ्यः इति भुवंद्वत् - भ्यः । चूरुम् । निरितिं । वृपेत् । भूतिंकाम् इति भूतिं - कामः । आदित्याः । वै । एतम् । भूत्ये । प्रतीतिं । चुदुन्ते । यः । अलंम् । भूत्ये । सन्न् । भूतिंम् । न । प्रामोतीतिं प्र - आमोतिं । आदित्यान् । एव । भुवंद्वत् इति भुवंत् - वृतः । स्वेनं । भाग्धेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावति । ते । एव । एनम् । भूतिंम् । गुम्यन्ति । भवति । एव । आदित्येभ्यः । धारयद्वद्भयः इतिं धारयद्वत् - भ्यः । चुरुम् । निरितिं । वृपेत् । अपरुद्ध इत्यपं - रुद्धः । वा । अपरुद्धयमान् इत्यपं - रुध्यमानः । वा । आदित्याः । वे । अपरोद्धार् इत्यपं - रोद्धारः । आदित्याः । अवगुम्यितार् इत्यवं - गुम्यितारः । आदित्यान् । एव । धारयद्वत् इतिं धारयंत् - वृतः । 1

TS 2.3.1.2

स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावति । ते । एव । एनम् । विशि । दाद्भृति । अनुप्रुद्ध्य इत्येनप - रुद्ध्यः । भविति । अदिते । अन्वितिं । मन्यस्व । इतिं । अप्रुद्ध्यमान् इत्यंप - रुद्ध्यमानः । अस्य । पदम् । एतिं । दुदीत् । इयम् । वै । अदितिः । इयम् । एव । अस्मै । राज्यम् । अन्वितिं । मन्यते । सत्या । आशीरित्यां - शीः । इतिं । आह् ।

सत्याम् । एव । आशिषमित्यां - शिषंम् । कुरुते । इह । मनंः । इतिं । आह् । प्रजा इतिं प्र -जाः । एव । अस्मै । समनस् इति स - मनसः । कुरोति । उपं । प्रेतिं । इत् । मुरुतः । 2

TS 2.3.1.3

सुदान् इतिं सु - दान्वः । एना । विश्पतिंना । अभीतिं । अमुम् । राजांनम् । इतिं । आह् । मारुती । वै । विट् । ज्येष्ठः । विश्पतिः । विशा । एव । एन्म् । राष्ट्रेणं । सिमितिं । अर्द्धयिति । यः । प्रस्तांत् । ग्राम्यवादीतिं ग्राम्य - वादी । स्यात् । तस्यं । गृहात् । व्रीहीन् । एतिं । हुरेत् । शुक्कान् । च । कृष्णान् । च । वीतिं । चिनुयात् । ये । शुक्काः । स्युः । तम् । आदित्यम् । चरुम् । निरीतिं । वपेत् । आदित्या । वै । देवत्या । विट् । विशीम् । एव । अवेतिं । गुच्छति । 3

TS 2.3.1.4

अवंगतेत्यवं - गृता । अस्य । विट् । अनंवगतिमत्यनंव - गृतम् । गृष्टम् । इतिं । आहुः । ये । कृष्णाः । स्युः । तम् । वारुणम् । चरुम् । निरितिं । वृपेत् । वारुणम् । वै । गृष्टम् । उभे इतिं । एव । विशंम् । च । गृष्टम् । च । अवेतिं । गृच्छृति । यिदं । न । अवृगच्छेदित्यंव-गच्छेत् । इमम् । अहम् । आदित्येभ्यः । भागम् । निरितिं । वृपामि । एतिं । अमुष्मात् । अमुष्ये । विशः । अवंगन्तोरित्यवं-गृन्तोः । इतिं । निरितिं । वृपेत् । आदित्याः । एव । एनम् । भागधेयमितिं भाग - धेयम् । प्रेफ्सन्त इतिं प्र-ईफ्सन्तः । विशंम् । अवेतिं । 4

TS 2.3.1.5

गुम्यन्ति । यदि । न । अवगच्छेदित्यंव - गच्छेंत् । आश्वंत्थान् । मुयूखान् । सुप्त । मुद्ध्यमेषायामितिं मुद्ध्यम - ईषायांम् । उपेतिं । हुन्यात् । इदम् । अहम् । आदित्यान् । बुध्यामि । एति । अमुष्मात् । अमुष्यै । विशः । अवंगन्तोरित्यवं-गुन्तोः । इति । आदित्याः । एव । एनम् । बुद्धवारा इतिं बुद्ध -वीराः । विशंम् । अवेतिं । गुमुयन्ति । यदिं । न ।

अवगच्छेदित्यंव - गच्छेंत् । एतम् । एव । आदित्यम् । चरुम् । निरितिं । वृपेत् । इद्ध्मे । अपीतिं । मृयूखान्ं । सिमितिं । नृह्योत् । अनुपुरुद्ध्यमित्यंनप - रुद्ध्यम् । एव । अवेतिं । गुच्छृति । आश्वंत्थाः । भृवन्ति । मुरुतांम् । वै । एतत् () । ओजंः । यत् । अश्वत्थः । ओजंसा । एव । विशंम् । अवेतिं । गुच्छृति । सप्त । भृवन्ति । सप्तगंणा इतिं सप्त - गुणाः । वै । मुरुतंः । गुण्ञा - इतिं गण - शः । एव । विशंम् । अवेतिं । गुच्छृति ॥ 5

(धारयंद्वतो - मरुतो - गच्छति - विशुमवै - त - दुष्टादंश च) (A1)

TS 2.3.2.1

देवाः । वै । मृत्योः । अबिभ्युः । ते । प्रजापंतिमितिं प्रजा-पतिम् । उपेतिं । अधावन्न् । तेभ्यः । एताम् । प्राजापत्यामितिं प्राजा - पत्याम् । शतकृष्णलामितिं शत-कृष्णलाम् । निरितिं । अवपत् । तयां । एव । एषु । अमृतंम् । अद्धात् । यः । मृत्योः । बिभीयात् । तस्मैं । एताम् । प्राजापत्यामितिं प्राजा - पत्याम् । शतकृष्णलामितिं शत - कृष्णलाम् । निरितिं । वपेत् । प्रजापंतिमितिं प्रजा-पतिम् । एव । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावति । सः । एव । अस्मिन्न् । आयुः । दुधाति । सर्वम् । आयुः । एति । शतकृष्णलेतिं शत - कृष्णला । भवति । शतायुरितिं शत-आयुः । पुरुषः । शतेन्द्रियः इतिं शत - इन्द्रियः । आयुषि । एव । इन्द्रिये । 6

TS 2.3.2.2

प्रतीतिं । तिष्ठति । घृते । भ्वति । आयुंः । वै । घृतम् । अमृतंम् । हिरंण्यम् । आयुंः । च । एव । अस्मै । अमृतंम् । च । समीची इतिं । द्रधाति । चत्वारिंचत्वारीतिं चत्वारिं - चत्वारि । कृष्णलानि । अवेतिं । द्यति । चतुर्वत्तस्येतिं चतुः - अवत्तस्यं । आस्यै । एक्धेत्येक - धा । ब्रह्मणें । उपेतिं । हुर्ति । एक्धेत्येक - धा । एव । यजंमाने । आयुंः । दुधाति । असौ । आदित्यः । न । वीतिं । अरोचृत् । तस्मैं । देवाः । प्रायंश्चित्तम् ।

ऐच्छन्न । तस्मै । एतम् । सौर्यम् । चुरुम् । निरितिं । अवपन्न । तेनं । एव । अस्मिन्न । ७

TS 2.3.2.3

रुचंम् । अदुधुः । यः । ब्रह्मवर्चसकांम् इतिं ब्रह्मवर्चस - का्मः । स्यात् । तस्मैं । एतम् । सौर्यम् । चरुम् । निरितिं । वृपेत् । अमुम् । एव । आदित्यम् । स्वेनं । भाग्धेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावृति । सः । एव । अस्मिन्न् । ब्रह्मवर्चसिनितं ब्रह्म - वृर्चसम् । दुधाृति । ब्रह्मवर्चसीतिं ब्रह्म - वृर्चसी । एव । भृवृति । उभ्यतः । रुक्मौ । भृवृतः । उभ्यतः । एव । अस्मिन्न् । रुचंम् । दुधाृति । प्रयाजेप्रयाज इतिं प्रयाजे - प्रयाजे । कृष्णलंम् । जुहोृति । दिग्भ्य इतिं दिक् - भ्यः । एव । अस्मै । ब्रह्मवर्चसिनितं ब्रह्म - वृर्चसम् । अवेतिं । रुन्धे । आग्नेयम् । अष्टाकंपाल्यमित्यष्टा - कृपाल्यम् । निरितिं । वृपेत् । साृवित्रम् । द्वादंशकपाल्यमिति द्वादंश - कृपाल्यम् । भूम्यैं । 8

TS 2.3.2.4

चरुम् । यः । कामयंत । हिरंण्यम् । विन्देय । हिरंण्यम् । मा । उपेति । नुमेत् । इति । यत् । आग्नेयः । भवंति । आग्नेयम् । वै । हिरंण्यम् । यस्यं । एव । हिरंण्यम् । तेनं । एव । एनत् । विन्दुते । सावित्रः । भवति । सवितृप्रंसूत् इति सवितृ-प्रसूतः । एव । एनत् । विन्दुते । भूम्यै । चरुः । भवति । अस्याम् । एव । एनत् । विन्दुते । उपेति । एनम् । हिरंण्यम् । नुमति । वीति । वै । एषः । इन्द्रियेणं । वीर्येण । ऋद्भ्यते । यः । हिरंण्यम् । विन्दते । एताम् । 9

TS 2.3.2.5

एव । निरितिं । वृपेत् । हिरंण्यम् । वित्त्वा । न । इन्द्रियेणं । वीर्येण । वीर्ति । ऋद्भ्यते । एताम् । एव । निरितिं । वृपेत् । यस्यं । हिरंण्यम् । नश्येत् । यत् । आग्नेयः । भवंति । आग्नेयम् । वै । हिरंण्यम् । यस्यं । एव । हिरंण्यम् । तेनं । एव । एनत् । विन्दृति ।

सावित्रः । भविति । सवितृप्रंसूत् इतिं सवितृ - प्रसूतः । एव । एनत् । विन्दिति । भूम्यैं । चरुः । भविति । अस्याम् । वै । एतत् । नश्यिति । यत् । नश्यिति । अस्याम् । एव । एनत् । विन्दिति । इन्द्रः । 10

TS 2.3.2.6

त्वष्टुं: । सोमंम् । अभीषहेत्यंभि - सहाँ । अपिबृत् । सः । विष्वर्ड् । वीतिं । आर्च्छृत् । सः । इन्द्रियेणं । सोमपीथेनेतिं सोम - पीथेनं । वीतिं । आद्भ्यत् । सः । यत् । ऊर्द्धम् । उदविमीदित्युत् - अविमीत् । ते । श्यामाकाः । अभवन्त् । सः । प्रजापितिमितिं प्रजा - पितम् । उपेतिं । अधावत् । तस्मैं । एतम् । सोमेन्द्रम् । श्यामाकम् । चुरुम् । निरितिं । अवपत् । तेनं । एव । अस्मिन्न् । इन्द्रियम् । सोमपीथिमितिं सोम - पीथम् । अद्धात् । वीतिं । वै । एषः । इन्द्रियेणं । सोमपीथेनेतिं सोम - पीथेनं । ऋद्भ्यते । यः । सोमम् । विमिति । यः । सोमवामीतिं सोम - वामी । स्यात् । तस्मैं । 11

TS 2.3.2.7

एतम् । सोमेन्द्रम् । रथामाकम् । चरुम् । निरितिं । व्रपेत् । सोमंम् । च । एव । इन्द्रंम् । च । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग-धेयेन । उपेतिं । धावति । तौ । एव । अस्मिन्न् । इन्द्रियम् । सोमपीथिमितिं सोम - पीथम् । धत्तः । न । इन्द्रियेणं । सोमपीथेनेतिं सोम - पीथेनं । वीतिं । ऋद्भ्यते । यत् । सौम्यः । भवति । सोमपीथिमितिं सोम - पीथम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । यत् । ऐन्द्रः । भवंति । इन्द्रियम् । वै । सोमपीथ इतिं सोम - पीथः । इन्द्रियम् । एव । सोमपीथिमितिं सोम - पीथः । इन्द्रियम् । एव । सोमपीथिमितिं सोम - पीथम् । अवेतिं । रुन्धे । रथामाकः । भवति । एषः । वाव । सः । सोमंः । 12

TS 2.3.2.8

साक्षादितिं स - अक्षात् । एव । सोमपीथिमितिं सोम - पीथम् । अवेतिं । रुन्धे । अग्नये ।

दात्रे । पुरोडाशंम् । अष्टाकंपालृमित्यृष्टा - कृपालृम् । निरितिं । वृपेत् । इन्द्रांय । प्रदाृत्र इतिं प्र - दाृत्रे । पुरोडाशंम् । एकांदशकपालृमित्येकांदश - कृपालृम् । प्रशुकांम् इतिं पृशु - काृमः । अग्निः । एव । अस्मै । पृशून् । प्रजनयतीतिं प्र - जनयंति । वृद्धान् । इन्द्रेः । प्रेतिं । यच्छृति । दिधं । मधुं । घृतम् । आपः । धाृनाः । भवृन्ति । एतत् । वै । पृशूनाम् । रूपम् । रूपेणं । एव । पृशून् । अवेतिं । रुन्धे । पृञ्चगृहीतिमितिं पञ्च-गृहीतम् । भवृति । पाङ्काः । हि । पृशवंः । वहुरूपमितिं बहु - रूपम् । भवृति । बहुरूपा इतिं बहु - रूपाः । हि । पृशवंः । 13

TS 2.3.2.9

समृंद्ध्या इति सं - ऋद्भ्यै । प्राजापत्यिमितिं प्राजा - पत्यम् । भवति । प्राजापत्या इतिं प्राजा - पत्याः । वै । प्रावः । प्रजापितिरितिं प्रजा-पतिः । एव । अस्मै । प्रशून् । प्रेतिं । जन्यिति । आत्मा । वै । पुरुषस्य । मधुं । यत् । मधुं । अग्नौ । जुहोतिं । आत्मानम् । एव । तत् । यर्जमानः । अग्नौ । प्रेतिं । दुधाति । पुङ्क्यौं । याज्यानुवाक्यें इतिं याज्या - अनुवाक्यें । भवतः । पाङ्कः । पुरुषः । पाङ्काः । प्रावः । आत्मानम् । एव । मृत्योः । निष्क्रीयेतिं निः-क्रीयं । पुशून् । अवेतिं । रुन्धे ॥ 14

(इन्द्रियें - ऽस्मिन् - भूम्यां - एता - मिन्द्रः - स्यात् तस्मै - सोमां - बहु रूपा हि पुशव - एकंचत्वारिश्शच) (A2)

TS 2.3.3.1

देवाः । वै । सृत्रम् । आसृत् । ऋद्धिंपरिमित्नमित्यृद्धिं - पृरिमित्नम् । यशंस्कामा इति यशंः - कामाः । तेषांम् । सोमाम् । राजानम् । यशंः । आर्च्छत् । सः । गिरिम् । उदितिं । ऐत् । तम् । अग्निः । अनुं । उदितिं । ऐत् । तौ । अग्नीषोमावित्यग्नी- सोमौं । सिमितिं । अभवताम् । तौ । इन्द्रंः । यृज्ञ्विंभ्रष्ट् इतिं यज्ञ् - विभ्रष्टः । अनुं । परेतिं । ऐत् । तौ । अब्रवीत् । याजयंतम् । मा । इतिं । तस्मैं । एताम् । इष्टिंम् । निरितिं । अवप्रताम् ।

आग्नेयम् । अष्टाकंपालृमित्यृष्टा - कृपालृम् । ऐन्द्रम् । एकांदशकपालृमित्येकांदश - कृपालृम् । सौम्यम् । चुरुम् । तयां । एव । अस्मिन्न् । तेजाः । 15

TS 2.3.3.2

इन्द्रियम् । ब्रह्मवर्च्समितिं ब्रह्म - वर्च्सम् । अधताम् । यः । य्रज्ञ्विभ्रष्ट् इतिं य्ज्ञ् - विभ्रष्टः । स्यात् । तस्मैं । एताम् । इष्टिंम् । निरितिं । व्येत् । आग्नेयम् । अष्टाकंपाल्मित्यष्टा - कृपाल्यम् । ऐन्द्रम् । एकांदशकपाल्यमित्येकांदश - कृपाल्यम् । सौम्यम् । चरुम् । यत् । आग्नेयः । भवंति । तेजाः । एव । अस्मिन्न् । तेनं । दुधाति । यत् । ऐन्द्रः । भवंति । इन्द्रियम् । एव । अस्मिन्न् । तेनं । दुधाति । यत् । सौम्यः । ब्रह्मवर्च्समितिं ब्रह्म-वर्च्सम् । तेनं । आग्नेयस्यं । च । सौम्यस्यं । च । ऐन्द्रे । समाक्षेषयेदितिं सं - आश्लेषयेत् । तेजाः । च । एव । अस्मिन्न् । ब्रह्मवर्च्समितिं ब्रह्म - वर्च्सम् । च । समीची इतिं । 16

TS 2.3.3.3

दुधाति । अग्नीषोमीयमित्यंग्नी - सोमीयंम् । एकांदशकपालृमित्येकांदश - कृपालृम् । निरितिं । वृपेत् । यम् । कामः । न । उपनमेदित्युंप - नमेत् । आग्नेयः । वै । ब्राह्मणः । सः । सोमम् । पिबृति । स्वाम् । एव । देवतांम् । स्वेनं । भाग्धेयेनेतिं भाग - धेयंन । उपेतिं । धावृति । सा । एव । एनम् । कामंन । समितिं । अर्द्धयृति । उपेतिं । एनम् । कामः । नमृति । अग्नीषोमीयमित्यंग्नी - सोमीयंम् । अष्टाकंपालृमित्यृष्टा - कृपालृम् । निरितिं । वृपेत् । ब्रह्मवर्च्यसकांम् इतिं ब्रह्मवर्च्यस - कामः । अग्नीषोमावित्यग्नी - सोमौं । एव । स्वेनं । भाग्धेयेनेतिं भाग-धेयंन । उपेतिं । धावृति । तौ । एव । अस्मिन् । ब्रह्मवर्च्यमितिं ब्रह्म - वृर्च्यसम् । धृतः । ब्रह्मवर्च्यमितिं ब्रह्म - वृर्च्यसम् । धृतः । ब्रह्मवर्च्यमितिं ब्रह्म - वृर्च्यसम् । धृतः । ब्रह्मवर्च्यमितिं ब्रह्म - वृर्च्यसम् । एव । 17 (50) 17

TS 2.3.3.4

भुवृति । यत् । अष्टाकपालु इत्युष्टा - कुपालुः । तेनं । आग्नेयः । यत् । स्यामाकः ।

तेनं । सौम्यः । समृद्ध्या इति सं - ऋद्धयै । सोमांय । वाजिनं । श्यामाकम् । चरुम् । निरितिं । वपेत् । यः । क्कैब्यांत् । बिभीयात् । रेतः । हि । वै । एतस्मांत् । वाजिनम् । अपृक्रामृतीत्यंप - क्रामंति । अथं । एषः । क्कैब्यांत् । बिभाय । सोमंम् । एव । वाजिनम् । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावति । सः । एव । अस्मिन्न् । रेतः । वाजिनम् । दुधाति । न । क्कीबः । भवति । ब्राह्मणस्पत्यिमितिं ब्राह्मणः - पत्यम् । एकांदशकपालुमित्येकांदश-कृपालुम् । निरितिं । वपेत् । ग्रामंकाम् इति ग्रामं - कामः । 18

TS 2.3.3.5

ब्रह्मणः । पतिंम् । एव । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग-धेयंन । उपेतिं । धावति । सः । एव । अस्मै । सजातानितिं स - जातान् । प्रेतिं । यच्छिति । ग्रामी । एव । भविति । गणवंती इतिं गण - वृती । याज्यानुवाक्यं इतिं याज्या - अनुवाक्यं । भवितः । सजातीरितिं स - जातैः । एव । एनम् । गणवंन्तिमितिं गण - वृन्तम् । करोति । एताम् । एव । निरितिं । वृपेत् । यः । कामयेत । ब्रह्मन्तं । विशंम् । वीतिं । नाश्येयम् । इतिं । मारुती इतिं । याज्यानुवाक्यं इतिं याज्या - अनुवाक्यं । कुर्यात् । ब्रह्मन्तं । एव । विशंम् । वीतिं । नाश्यिति ॥

विशुं वि नांशयेयमितिं मारुती याँज्यानुवाक्यें कुर्याद् ब्रह्मंन्नेव विशुं वि नांशयति ॥ 19 (तेर्जः - सुमीर्ची - ब्रह्मवर्च्स्येव - ग्रामंकाम् - स्त्रिचंत्वारिश्शच) (A3)

TS 2.3.4.1

अर्थमणे । चरुम् । निरितिं । वपेत् । सुवर्गकांम् इतिं सुवर्ग-कामः । असौ । वै । आदित्यः । अर्थमा । अर्थमणम् । एव । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावति । सः । एव । एनम् । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । गम्यति । अर्थमणे । चरुम् । निरितिं । वपेत् । यः । कामयेत । दानंकामा इति दानं-कामाः । मे । प्रजा इतिं प्र-जाः । स्युः । इतिं । असौ । वै । आदित्यः । अर्थमा । यः । खर्लुं । वै । ददांति । सः । अर्थमा

। अुर्युमणैम् । एव । स्वेनं । भागुधेयेनेतिं भाग - धेर्येन । उपेतिं । धावति । सः । एव । 20

TS 2.3.4.2

अस्मै । दानंकामा इति दानं - कामाः । प्रजा इतिं प्र - जाः । करोति । दानंकामा इति दानं - कामाः । अस्मै । प्रजा इतिं प्र - जाः । भवन्ति । अर्यम्णे । चरुम् । निरितिं । वपेत् । यः । कामयेत । स्वस्ति । जनताम् । इयाम् । इतिं । असौ । वै । आदित्यः । अर्यमा । अर्यमणम् । एव । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग-धेयेन । उपेतिं । धावति । सः । एव । एनम् । तत् । गमयति । यत्रं । जिर्गमिषति । इन्द्रंः । वै । देवानाम् । आनुजावर इत्यान - जावरः । आसीत् । सः । प्रजापंतिमितिं प्रजा - पृतिम् । उपेतिं । अधावत् । तस्मैं । एतम् । ऐन्द्रम् । आनुषूकमित्यांन - सूकम् । एकांदराकपालमित्येकांदरा-कृपालम् । निरितिं । 21 (50 21

TS 2.3.4.3

अवपत् । तेनं । एव । एनम् । अग्रंम् । देवतांनाम् । परीतिं । अन्यत् । बुद्भवंती इतिं बुद्भः - वृती । अग्रंवती इत्यग्रं - वृती । याज्यानुवाक्यं इतिं याज्या-अनुवाक्यं । अकरोत् । बुद्भात् । एव । एनम् । अग्रंम् । परीतिं । अन्यत् । यः । राजन्यः । आनुजावर इत्यांनु - जावरः । स्यात् । तस्मैं । एतम् । ऐन्द्रम् । आनुषूकमित्यांनु - सूकम् । एकांदशकपालृमित्येकांदश-कृपालृम् । निरितिं । वृपेत् । इन्द्रम् । एव । स्वेनं । भाग्धेयेनेतिं भाग-धेयंन । उपेतिं । धावृति । सः । एव । एनम् । अग्रंम् । समानानांम् । परीतिं । नयति । बुद्भवंती इतिं बुद्भः - वृती । अग्रंवती इत्यग्रं - वृती । याज्यानुवाक्यं इतिं याज्या - अनुवाक्यं । भवृतः । बुद्भात् । एव । एनम् । अग्रंम् । य

TS 2.3.4.4

परीति । नुयति । आनुषुक इत्यान - सूकः । भुवति । एषा । हि । एतस्यं । देवता । यः ।

आनुजावर इत्यांनु - जावरः । समृद्ध्या इति सं- ऋद्भयै । यः । ब्राह्मणः । आनुजावर इत्यांनु - जावरः । स्यात् । तस्मैं । एतम् । बार्,हस्पत्यम् । आनुषूकमित्यांनु-सूकम् । चरुम् । निरितिं । वृपेत् । बृह्स्पतिंम् । एव । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावति । सः । एव । एनम् । अग्रम् । समानानांम् । परीतिं । नयति । बुद्धवंती इतिं बुद्ध-वृती । अग्रवती इत्यग्रं - वृती । याज्यानुवाक्ये इतिं याज्या - अनुवाक्ये । भवतः । बुद्धात् । एव । एनम् । अग्रम् । परीतिं । नयति । आनुषूक इत्यांनु - सूकः । भवति । एषा । हि । एतस्यं () । देवतां । यः । आनुजावर इत्यांनु - जावरः । समृद्ध्या इति सं - ऋद्भयै ॥ 23

(एव - निर - ग्रं-मेतस्यं - चुत्वारिं च) (A4)

TS 2.3.5.1

प्रजापंतिरितिं प्रजा - प्तेः । त्रयंश्चिश्शादिति त्रयः - त्रिश्शात् । दुहितरः । आसन्न । ताः । सोमाय । राज्ञे । अदुदात् । तासाम् । रोहिणीम् । उपेतिं । ऐत् । ताः । ईर्ष्यन्तीः । पुनः । अगुच्छन्न । ताः । अन्वितिं । ऐत् । ताः । पुनः । अयाचत् । ताः । अस्मै । न । पुनः । अदुदात् । सः । अन्नवीत् । ऋतम् । अमीष्व । यथां । समाववच्छ इतिं समावत् - शः । उपैष्यामीत्युंप - एष्यामिं । अर्थ । ते । पुनः । दास्यामि । इतिं । सः । ऋतम् । आमीत् । ताः । अस्मै । पुनः । अदुदात् । तासाम् । रोहिणीम् । एव । उपेतिं । 24

TS 2.3.5.2

ऐत् । तम् । यक्ष्मंः । आर्च्छत् । राजांनम् । यक्ष्मंः । आर्त् । इतिं । तत् । राज्यक्ष्मस्येतिं राज -यक्ष्मस्यं । जन्मं । यत् । पापीयान् । अभवत् । तत् । पाप्यक्ष्मस्येतिं पाप - यक्ष्मस्यं । यत् । जायाभ्यंः । अविन्दत् । तत् । जायेन्यंस्य । यः । एवम् । एतेषांम् । यक्ष्मांणाम् । जन्मं । वेदं । न । एनम् । एते । यक्ष्माः । विन्दन्ति । सः । एताः । एव । नमस्यन् । उपेतिं । अधावत् । ताः । अन्नुवन्न् । वरंम् । वृणामहै । समावच्छ इतिं समावत् - शः

। एव । नुः । उपेतिं । अयुः । इतिं । तस्मैं । एतम् । 25

TS 2.3.5.3

आदित्यम् । चरुम् । निरितिं । अवपन्न् । तेनं । एव । एनम् । पापात् । स्नामात् । अमुञ्चन्न् । यः । पापयक्ष्मगृंहीत् इतिं पापयक्ष्म - गृृहीतः । स्यात् । तस्मे । एतम् । आदित्यम् । चरुम् । निरितिं । वपेत् । आदित्यान् । एव । स्वेनं । भाग्धेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धवति । ते । एव । एनम् । पापात् । स्नामात् । मुञ्चन्ति । अमावास्यायामित्यमा - वास्यायाम् । निरितिं । वपेत् । अमुम् । एव । एनम् । आप्यायमान्मित्यां - प्यायमानम् । अन्नं । एतिं । प्याययति । नवोनव् इति नवंः - नवः । भवति । जायमानः । इतिं । पुरोनुवाक्येतिं पुरः - अनुवाक्यां । भवति । आयुः । एव । अस्मिन्न् () । तयां । दुधाति । यम् । आदित्याः । अर्श्वम् । आप्याययन्तीत्यां - प्याययन्ति । इतिं । याज्यां । एतिं । एव । एनम् । एतयां । प्याययति ॥ 26

(एवोपै -त- मंस्मिन् - त्रयोदशच) (A5)

TS 2.3.6.1

प्रजापंतिरितिं प्रजा - पतिः । देवेभ्यः । अन्नाद्यमित्यंत्र - अद्यंम् । व्यादिंशिदितिं वि - आदिंशत् । सः । अन्नवीत् । यत् । इमान् । लोकान् । अभीतिं । अतिरिच्यांता इत्यंति - रिच्यांतै । तत् । ममं । असत् । इतिं । तत् । इमान् । लोकान् । अभि । अतीतिं । अरिच्यत । इन्द्रंम् । राजांनम् । इन्द्रंम् । अधिराजमित्यंधि-राजम् । इन्द्रंम् । स्वराजांनिमितिं स्व - राजांनम् । ततः । वै । सः । इमान् । लोकान् । त्रेधा । अदुहृत् । तत् । त्रिधातोरितिं त्रि - धातोः । त्रिधातुत्विमितिं त्रिधातु - त्वम् । यम् । कामयेत । अन्नाद इत्यंन्न - अदः । स्यात् । इतिं । तस्मैं । एतम् । त्रिधातुमितिं त्रि - धातुंम् । निरितिं । व्येत् । इन्द्रांय । राज्ञें । पुरोडाशंम् । 27

TS 2.3.6.2

एकांदशकपाल्मित्येकांदश - कृपाल्रम् । इन्द्रांय । अधिराजायेत्यंधि - राजायं । इन्द्रांय । स्वराज्ञ् इतिं स्व - राज्ञें । अयम् । वै । इन्द्रंः । राजां । अयम् । इन्द्रंः । अधिराज इत्यंधि - राजः । असौ । इन्द्रंः । स्वराडितिं स्व - राट् । इमान् । एव । लोकान् । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावति । ते । एव । अस्मै । अन्नम् । प्रेतिं । यच्छन्ति । अन्नाद् इत्यंन्न - अदः । एव । भवति । यथां । वृथ्सेनं । प्रत्तांम् । गाम् । दुहे । एवम् । एव । इमान् । लोकान् । प्रतान्ं । कामम् । अन्नाद्यमित्यंन्न - अद्यम् । दुहे । उत्तानेष्वित्युत्-तानेषुं । कृपालेषु । अधीतिं । श्रुयति । अयांतयामत्वायेत्ययांतयाम - त्वाय् । त्रयंः () । पुरोडाशाः । भवन्ति । त्रयंः । इमे । लोकाः । एषाम् । लोकानाम् । आर्त्ये । उत्तरं उत्तर् इत्युत्तंरः - उत्तरः । ज्यायान् । भवति । एवम् । इव् । हि । इमे । लोकाः । समृद्ध्या इति सं-ऋद्भ्यै । सर्वेषाम् । अभिगुमयन्नित्यंभि - गुमयन्नं । अवेतिं । द्यति । अछंबंद्वार्मित्यछंबंट् -कारुम् । व्यत्यासुमितिं वि - अत्यासंम् । अन्वितिं । आह् । अनिर्दाह्येत्यनिः - दाहा्य ॥ 28

(पुरोडाशुं - त्रयुः - षड्विर्श्शतिश्च) (A6)

TS 2.3.7.1

देवासुरा इति देव - असुराः । सँयंता इति सं-यत्ताः । आसन्न । तान् । देवान् । असुराः । अज्ञयन्न । ते । देवाः । प्राजिग्याना इति परा - जिग्यानाः । असुराणाम् । वैश्यम् । उपेति । आयन्न । तेभ्यः । इन्द्रियम् । वीर्यम् । अपेति । अन्नामत् । तत् । इन्द्रेः । अचायत् । तत् । अनु । अपेति । अन्नामत् । तत् । अव्वरुधिनत्यंव - रुधम् । न । अशाक्रोत् । तत् । अस्मात् । अभ्यद्धं इत्यंभि - अर्द्धः । अच्यत् । सः । प्रजापंतिमितिं प्रजा - पतिम् । उपेतिं । अधावत् । तम् । एतयां । सर्वपृष्ठ्येति सर्व - पृष्ठया । अयाज्यत् । तयां । एव । अस्मन्न । इन्द्रियम् । वीर्यम् । अद्धात् । यः । इन्द्रियकांम् इतीन्द्रिय - कामः । एव

TS 2.3.7.2

वीर्यकाम् इति वीर्य - कामः । स्यात् । तम् । एतयां । सर्वपृष्ठ्येति सर्व-पृष्ठ्या । याज्येत् । एताः । एव । देवताः । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग-धेयेन । उपेतिं । धावति । ताः । एव । अस्मिन्न् । इन्द्रियम् । वीर्यम् । दुधति । यत् । इन्द्रांय । राथन्तरायेति राथम् - तराय । निर्वपतीतिं निः - वपंति । यत् । एव । अग्नेः । तेर्जः । तत् । एव । अवेतिं । रुन्धे । यत् । इन्द्रांय । बार्, हंताय । यत् । एव । इन्द्रंस्य । तेर्जः । तत् । एव । अवेतिं । रुन्धे । यत् । इन्द्रांय । वैरूपायं । यत् । एव । सुवितुः । तेर्जः । तत् । एव । अवेतिं । रुन्धे । यत् । इन्द्रांय । वैरूपायं । यत् । एव । सुवितुः । तेर्जः । तत् । उ

TS 2.3.7.3

एव । अवेति । रुन्धे । यत् । इन्द्राय । वैराजायं । यत् । एव । धातुः । तेजः । तत् । एव । अवेति । रुन्धे । यत् । इन्द्राय । शाक्करायं । यत् । एव । मरुताम् । तेजः । तत् । एव । अवेति । रुन्धे । यत् । इन्द्राय । रैवतायं । यत् । एव । बृह्स्पतेः । तेजः । तत् । एव । अवेति । रुन्धे । एताविन्ति । वै । तेजाःसि । तानि । एव । अवेति । रुन्धे । उत्तानेष्वित्युंत् - तानेषुं । कृपालेषु । अधीति । श्रयति । अयातयामत्वायेत्ययातयाम - त्वाय । द्वादंशकपाल् इति द्वादंश - कृपालः । पुरोडाशः । 31

TS 2.3.7.4

भ्वति । वैश्वदेवत्वायेतिं वैश्वदेव - त्वायं । स्म्नन्तिमितिं सं - अन्तम् । पूर्यवंद्यतीतिं पिर - अवंद्यति । स्म्नन्तिमितिं सं - अन्तम् । एव । इन्द्रियम् । वीर्यम् । यजमाने । दुधाति । व्यत्यास्मितिं वि - अत्यासम् । अन्वितिं । आह् । अनिर्दाहायेत्यिनः - दाहाय । अर्थः । ऋष्भः । वृष्णः । बस्तः । सा । दक्षिणा । वृष्त्वायेतिं वृष - त्वायं । एतयां । एव । यजेत । अभिशस्यमान् इत्यंभि - शस्यमानः । एताः । च । इत् । वै । अस्य । देवताः । अन्नम् । अदन्तिं । अदन्तिं । उ । एव । अस्य । म्नुष्याः ॥ 32

(इन्द्रियुकांमः-सिवुतुस्तेजुस्तत् - पुंरोडाशो -ऽष्टात्रिर्श्शच) (A7)

TS 2.3.8.1

रजंनः । वै । कौणेयः । ऋतुजितिमितिं ऋतु - जितंम् । जानंकिम् । चुक्धुर्वन्यमितिं चक्षुः - वन्यंम् । अयात् । तस्मैं । एताम् । इष्टिंम् । निरितिं । अवपत् । अग्नयें । भ्राजंस्वते । पुरोडाशंम् । अष्टाकंपालृमित्यृष्टा - कृपालृम् । सौर्यम् । चुरुम् । अग्नयें । भ्राजंस्वते । पुरोडाशंम् । अष्टाकंपालृमित्यृष्टा - कृपालृम् । तयां । एव । अस्मिन्न् । चक्षुंः । अदुधात् । यः । चक्षुंष्काम् इति चक्षुंः - कामः । स्यात् । तस्मैं । एताम् । इष्टिंम् । निरितिं । वृपेत् । अग्नयें । भ्राजंस्वते । पुरोडाशंम् । अष्टाकंपालृमित्यृष्टा - कृपालृम् । सौर्यम् । चुरुम् । अग्नयें । भ्राजंस्वते । पुरोडाशंम् । अष्टाकंपालृमित्यृष्टा - कृपालृम् । अग्नेः । वै । चक्षुंषा । मृनुष्याः । वीतिं । 33

TS 2.3.8.2

पुरयन्ति । सूर्यस्य । देवाः । अग्निम् । च । एव । सूर्यंम् । च । स्वेनं । भाग्धेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावति । तौ । एव । अस्मिन्न् । चक्षुंः । धतः । चक्षुंष्मान् । एव । भवति । यत् । आग्नेयौ । भवतः । चक्षुंषी इतिं । एव । अस्मिन्न् । तत् । प्रतीतिं । दुधाति । यत् । सौर्यः । नासिंकाम् । तेनं । अभितः । सौर्यम् । आग्नेयौ । भवतः । तस्मांत् । अभितः । नासिंकाम् । चक्षुंषी इतिं । तस्मांत् । नासिंकया । चक्षुंषी इतिं । विधृते इति वि - धृते । समानी इतिं । याज्यानुवाक्ये इतिं याज्या - अनुवाक्ये । भवतः । समानम् । हि () । चक्षुंः । समृद्ध्या इति सं-ऋद्धयै । उदितिं । उ । त्यम् । जातवेदसमितिं जात - वेदसम् । सप्त । त्वा । हिरतः । रथे । चित्रम् । देवानांम् । उदितिं । अगात् । अनीकम् । इति । पिण्डान्ं । प्रेतिं । युच्छति । चक्षुंः । एव । अस्मै । प्रेतिं । युच्छति । यत् । एव । तस्यं । तत् ॥ 34

(वि - ह्यं - ष्टाविर्श्शतिश्च) (A8)

TS 2.3.9.1

ध्रुवः । असि । ध्रुवः । अहम् । सजातेष्वितिं स - जातेषुं । भ्रुयासम् । धीरः । चेत्तां । वसुविदितिं वसु - वित् । ध्रुवः । असि । ध्रुवः । अहम् । सजातेष्वितिं स - जातेषुं । भ्रुयासम् । उग्रः । चेत्तां । वसुविदितिं वसु - वित् । ध्रुवः । असि । ध्रुवः । अहम् । सजातेष्वितिं स - जातेषुं । भ्रुयासम् । अभिभूरित्यंभि - भूः । चेत्तां । वसुविदितिं वसु - वित् । आमंनुमित्या - मनम् । असि । आमंनुस्येत्या - मनस्य । देवाः । ये । सजाता इतिं स - जाताः । कुमाराः । समंनस् इति स - मनसः । तान् । अहम् । काम्ये । हृदा । ते । माम् । काम्यन्ताम् । हृदा । तान् । मे । आमंनस् इत्या - मनसः । कृधि । स्वाहां । आमंनुमित्या - मनम् । असि । असि । अिस् । अिस । अिस् । अिस

TS 2.3.9.2

आर्मन्स्येत्या - मृन्स्य । देवाः । याः । स्त्रियंः । सर्मनस् इति स - मृन्सः । ताः । अहम् । काम्ये । हृदा । ताः । माम् । काम्यन्ताम् । हृदा । ताः । मे । आर्मनस् इत्या - मृन्सः । कृधि । स्वाहां । वैश्वदेवीिमितिं वैश्व - देवीम् । साग्रंहणीिमितिं सां - ग्रहणीम् । निरितिं । वृपेत् । ग्रामंकाम् इति ग्रामं - कामः । वैश्वदेवा इतिं वैश्व - देवाः । वै । सजाता इतिं स - जाताः । विश्वान्ं । एव । देवान् । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावति । ते । एव । अस्मै । सजातानितिं स-जातान् । प्रेतिं । यच्छन्ति । ग्रामी । एव । भवति । साग्रंहणीितं सां - ग्रहणम् । यनंः । एव । सजातानािमितिं स - जातानांम् । 36

TS 2.3.9.3

गृह्णाति । ध्रुवः । असि । ध्रुवः । अहम् । सजातेष्वितिं स-जातेषुं । भ्रुयासम् । इतिं । परिधीनितिं परि - धीन् । परीतिं । दुधाति । आशिषमित्यां - शिषंम् । एव । एताम् । एतिं । शास्ते । अथो इतिं । एतत् । एव । सर्वम् । सजातेष्वितिं स-जातेषुं । अधीतिं । भवति । यस्यं । एवम् । विदुषंः । एते । परिधय इतिं परि - धयंः । परिधीयन्त इतिं परि - धीयन्ते । आमंनमित्या - मनम् । असि । आमंनस्येत्या - मनस्य । देवाः । इतिं । तिस्रः ।

आहुंतीरित्या - हुतीः । जुहोति । एतावंन्तः । वै । सृजाता इतिं स-जाताः । ये । मृहान्तः । ये । क्षुष्ठकाः । याः । स्त्रियः । तान् । एव । अवेतिं । रुन्धे () । ते । एनम् । अवंरुद्धाः इत्यवं - रुद्धाः । उपेतिं । तिष्ठन्ते ॥ 37

(स्वाहा ऽऽमंनमसि - सजातानार्श - रुन्धे - पर्ञ्च च) (A9)

TS 2.3.10.1

यत् । नवंम् । ऐत् । तत् । नवंनीतिमिति नवं - नीतम् । अभवत् । यत् । असंर्पत् । तत् । सिर्पः । अभवत् । यत् । अद्भियत । तत् । घृतम् । अभवत् । अश्विनोः । प्राण इतिं प्र-अनः । असि । तस्यं । ते । दत्ताम् । ययोः । प्राण इतिं प्र - अनः । असि । स्वाहां । इन्द्रंस्य । प्राण इतिं प्र-अनः । असि । तस्यं । ते । दुदातु । यस्यं । प्राण इतिं प्र - अनः । असि । स्वाहां । मित्रावरुंणयोरितिं मित्रा - वरुंणयोः । प्राण इतिं प्र - अनः । असि । तस्यं । ते । दुत्ताम् । ययोः । प्राण इतिं प्र - अनः । असि । स्वाहां । विश्वेषाम् । देवानांम् । प्राण इतिं प्र - अनः । असि । उष्ठि

TS 2.3.10.2

तस्यं । ते । दुदुतु । येषांम् । प्राण इतिं प्र-अनः । असिं । स्वाहां । घृतस्यं । धारांम् । अमृतंस्य । पन्थांम् । इन्द्रेंण । दुत्ताम् । प्रयंतामिति प्र - यताम् । मुरुद्धिरितिं मुरुत् - भिः ॥ तत् । त्वा । विष्णुंः । परीतिं । अपृश्यत् । तत् । त्वा । इडां । गविं । ऐरंयत् ॥ पावमानेनं । त्वा । स्तोमेन । गायत्रस्यं । वर्त्तन्या । उपाश्शोरित्युंप-अश्शोः । वीर्येण । देवः । त्वा । सविता । उदितिं । सृजुतु । जीवातंवे । जीवनस्याये । बृहुद्रथन्तरयोरितिं बृहत् - रथन्तरयोः । त्वा । स्तोमेन । त्रिष्टुभंः । वर्त्तन्या । शुक्रस्यं । वीर्येण । देवः । त्वा । सविता । उदितिं । अ

TS 2.3.10.3

सृज्तु । जीवातंवे । जीवनस्यायें । अग्नेः । त्वा । मात्रंया । जगंत्ये । वर्तन्या । आग्नयणस्यं । वीर्येण । देवः । त्वा । सिवता । उदितिं । सृज्तु । जीवातंवे । जीवनस्यायें । इमम् । अग्ने । आयुंषे । वर्चसे । कृषि । प्रियम् । रेतः । वरुण् । सोम् । राज्ञ्न ॥ माता । इव । अस्मै । अदिते । शर्म । यच्छ । विश्वे । देवाः । जरंदष्टिरिति जरंत् - अष्टिः । यथां । असंत् ॥ अग्निः । आयुंष्मान् । सः । वनस्पतिंभिरिति वनस्पतिं-भिः । आयुंष्मान् । तेनं । त्वा । आयुंषा । आयुंष्मन्तम् । कृरो्मि । सोमः । आयुंष्मान् () । सः । ओषंधीभिरित्योषंधि - भिः । यज्ञः । आयुंष्मान् । सः । दक्षिणाभिः । ब्रह्मं । आयुंष्मत् । तत् । ब्राह्मणेः । आयुंष्मत् । देवाः । आयुंष्मन्तः । ते । अमृतेन । पितरः । आयुंष्मन्तः । ते । स्वधयेतिं स्व - धयां । आयुंष्मन्तः । तेनं । त्वा । आयुंषा । आयुंष्मन्तम् । करो्मि ॥ 40

(विश्वेषां देवानां प्राणोऽसि - त्रिष्टुभो वर्तन्या शुक्रस्य वीर्येण देवस्त्वा सिवतोथ - सोम आयुष्मान् - पञ्चविश्शतिश्च) (A10)

TS 2.3.11.1

अग्निम् । वै । एतस्यं । रारीरम् । गुच्छृति । सोमंम् । रसंः । वरुंणः । एनुम् । वरुणपारोनेतिं वरुण - पारोनं । गुह्णाति । सरंस्वतीम् । वाक् । अग्नाविष्णू इत्युग्ना - विष्णूं । आत्मा । यस्यं । ज्योक् । आमयंति । यः । ज्योगांमयावीति ज्योक् - आमयावी । स्यात् । यः । वा । कामयेत । सर्वम् । आयुंः । इयाम् । इतिं । तस्में । एताम् । इष्टिंम् । निरितिं । वपेत् । आग्नेयम् । अष्टाकंपाल्मित्युष्टा - कृपाल्यम् । सौम्यम् । चुरुम् । वारुणम् । दर्शकपाल्मिति दर्शं - कृपाल्यम् । सार्स्वतम् । चुरुम् । आग्नावैष्ण्विमित्यांग्ना - वैष्ण्वम् । एकांदराकपाल्मित्येकांदरा - कृपाल्यम् । अग्नेः । एव । अस्य । रारीरम् । निष्क्रीणातीतिं निः - क्रीणातिं । सोमात् । रसंम् । 41

TS 2.3.11.2

वारुणेर्न । एव । एन्म् । वरुण्पाशादितिं वरुण - पाशात् । मुञ्चिति । सारुस्वतेर्न । वार्नम् । दुधाति । अग्निः । सर्वाः । देवताः । विष्णुः । यज्ञः । देवतांभिः । च । एव । एन्म् । यज्ञेर्न । च । भिष्ज्यिति । उत । यदिं । इतासुरितीत - असुः । भवंति । जीवंति । एव । यत् । नवंम् । ऐत् । तत् । नवंनीतिमिति नवं-नीतम् । अभवत् । इतिं । आज्यम् । अवेतिं । ईक्षते । रूपम् । एव । अस्य । एतत् । मृहिमानम् । व्याचेष्ट इतिं वि-आचेष्टे । अश्विनोः । प्राण इतिं प्र - अनः । असि । इतिं । आहु । अश्विनौं । वै । देवानांम् । 42

TS 2.3.11.3

भिषजौँ । ताभ्यांम् । एव । अस्मै । भेषजम् । करोति । इन्द्रंस्य । प्राण इतिं प्र - अनः । असि । इतिं । आह् । इन्द्रियम् । एव । अस्मिन्न् । एतेनं । दुधाति । मित्रावरुणयारितिं मित्रा - वरुणयोः । प्राण इतिं प्र - अनः । असि । इतिं । आह् । प्राणापानावितिं प्राण - अपानौ । एव । अस्मिन्न् । एतेनं । दुधाति । विश्वेषाम् । देवानांम् । प्राण इतिं प्र - अनः । असि । इतिं । आह् । वीर्यम् । एव । अस्मिन्न् । एतेनं । दुधाति । घृतस्यं । धारांम् । अमृतंस्य । पन्थांम् । इतिं । आह् । यथायज्ञरितिं यथा - यजुः । एव । एतत् । पावमानेनं । त्वा । स्तोमेन । इतिं । 43

TS 2.3.11.4

आहु । प्राणिमितिं प्र - अनम् । एव । अस्मिन्न् । एतेनं । दुधाति । बृहद्भथन्तरयोरितिं बृहत्-रथन्तरयोः । त्वा । स्तोमेन । इतिं । आहु । ओजंः । एव । अस्मिन्न् । एतेनं । दुधाति । अग्नेः । त्वा । मात्रंया । इतिं । आहु । आत्मानम् । एव । अस्मिन्न् । एतेनं । दुधाति । ऋत्विजंः । परीतिं । आहुः । यावन्तः । एव । ऋत्विजंः । ते । एनम् । भिष्ज्यन्ति । ब्रह्मणंः । हस्तम् । अन्वारभ्येत्यंत्त - आरभ्यं । परीतिं । आहुः । एक्धेत्यंक - धा । एव । यजमाने । आर्युः । दुधति । यत् । एव । तस्यं । तत् । हिरंण्यात् । 44

TS 2.3.11.5

घृतम् । निरितिं । पि्बति । आयुंः । वै । घृतम् । अमृतंम् । हिरंण्यम् । अमृतांत् । एव । आयुंः । निरितिं । पि्बति । शतमांनिरितिं शत - मानम् । भविति । शतायुरितिं शत - आयुः । पुरुंषः । शतोन्द्रिय इतिं शत - इन्द्रियः । आयुंषि । एव । इन्द्रिये । प्रतीतिं । तिष्ठिति । अथो इतिं । खळुं । यावितीः । समाः । एष्यत्र् । मन्येत । ताविन्मानिति तावित् - मानम् । स्यात् । समृद्ध्या इति सम् - ऋद्ध्यै । इमम् । अ्ये । आयुंषे । वर्षसे । कृधि । इतिं । आह् । आयुंः । एव । अस्मिन्न् । वर्षः । दुधाति । विश्वे । देवाः । जर्रदिष्टिरिति जरंत् - अष्टिः । यथां । असंत् । इतिं () । आह् । जरदिष्टिमिति जरंत् - अष्टिम् । एव । एनम् । करोति । अग्निः । आयुंष्मान् । इतिं । हस्तम् । गृह्णति । एते । वै । देवाः । आयुंष्मन्तः । ते । एव । अस्मिन्न् । आयुंः । दुधिति । सर्वम् । आयुंः । एति ॥ 45

(रसंं-देवाना १-स्तो मे नेति-हिरंण्या-दस्तिति-द्वावि १ शतिश्व) (A11)

TS 2.3.12.1

प्रजापंतिरितिं प्रजा - प्रतिः । वरुंणाय । अश्वंम् । अन्यत् । सः । स्वाम् । देवतांम् । आच्छ्रंत् । सः । परीतिं । अदीर्यत् । सः । एतम् । वारुणम् । चतुंष्कपाल्रमिति चतुंः - कृपाल्रम् । अप्रयत् । तम् । निरितिं । अवपत् । ततः । वै । सः । वरुणपाशादितिं वरुण - पाशात् । अमुच्यत् । वरुंणः । वै । एतम् । गृह्णति । यः । अश्वंम् । प्रतिगृह्णतीतिं प्रति - गृह्णतिं । यावंतः । अश्वानं । प्रतिगृह्णीयादितिं प्रति - गृह्णीयात् । तावंतः । वारुणान् । चतुंष्कपाल्गनिति चतुंः - कृपाल्गन् । निरितिं । वपेत् । वरुंणम् । एव । स्वेनं । भागधेयेनेतिं भाग - धेयेन । उपेतिं । धावति । सः । एव । एनम् । वरुणपाशादितिं वरुण - पाशात् । मुञ्चति । 46

TS 2.3.12.2

चर्तुष्कपाला इति चर्तुः - कृपालाः । भवन्ति । चर्तुष्पादिति चर्तुः - पात् । हि । अश्वंः । समृद्ध्या इति सं - ऋद्भयै । एकंम् । अतिरिक्तमित्यति - रिक्तम् । निरिति । वपेत् । यम् । एव । प्रतिप्राहीति प्रति - ग्राही । भवित । यम् । वा । न । अद्भयेतीत्यिध - एति । तस्मात् । एव । वरुणपाशादिति वरुण - पाशात् । मुच्यते । यदि । अपरम् । प्रतिग्राहीति प्रति - ग्राही । स्यात् । सौर्यम् । एकंकपालुमित्येकं - कृपालुम् । अन्नं । निरिति । वपेत् । अमुम् । एव । आदित्यम् । उच्चारमित्युंत् - चारम् । कुरुते । अपः । अवभृथमित्यंव -भृथम् । अवेति । एति । अफ्स्वत्यंप् - सु । वै । वरुणः । साक्षादिति स-अक्षात् । एव । वरुणम् । अवेति । युज्ते । अपोन्प्त्रीयमित्यंपः - नुप्त्रीयम् । चरुम् () । पुनः । एत्येत्या - इत्यं । निरिति । वपेत् । अपसुयोन्रिरत्यपसु - योनिः । वै । अश्वः । स्वाम् । एव । पुन्म् । योनिम् । गुम्यति । सः । एन्म् । शान्तः । उपेति । तिष्ठते । तिष्ठते ॥ 47

(मुञ्जति - चुरुं - सुप्तदंश च) (A12)

TS 2.3.13.1

या । वाम् । इन्द्रावरुणेतींन्द्रा - वरुणा । यत्वयां । तुनूः । तयां । इमम् । अश्हंसः । मुञ्चतम् । या । वाम् । इन्द्रावरुणेतींन्द्रा - वरुणा । सहस्यां । रक्षस्यां । तेजस्यां । तुनूः । तयां । इमम् । अश्हंसः । मुञ्चतम् । यः । वाम् । इन्द्रावरुणावितींन्द्रा - वरुणा । अग्रौ । स्रामः । तम् । वाम् । एतेनं । अवेतिं । यजे । यः । वाम् । इन्द्रावरुणेतींन्द्रा - वरुणा । द्विपाथ्स्वितिं द्विपात् - सु । पुरुषुं । चतुंष्पाथ्स्विति चतुंष्पात् - सु । गोष्ठ इतिं गो- स्थे । गृहेषुं । अप्स्वत्यंप् - सु । ओषंधीषु । वनस्पतिंषु । स्रामः । तम् । वाम् । एतेनं । अवेतिं । यजे । इन्द्रः । वै । एतस्यं । 48

TS 2.3.13.2

इन्द्रियेणं । अपेतिं । ऋामति । वर्रणः । एनम् । वरुणपाशेनेतिं वरुण - पाशेनं । गृह्णति । यः । पाप्मनां । गृह्णितः । स्यात् । तस्मैं । एताम् । ऐन्द्रावरुणीमित्यैन्द्रा - वरुणीम् । प्यस्यांम् । निरितिं । वपेत् । इन्द्रंः । एव । अस्मिन्न् । इन्द्रियम् । दुधाति । वर्रणः । एनम् । वरुणपाशादितिं वरुण - पाशात् । मुञ्जति । पयस्यां । भवति । पयंः । हि । वै । एतस्मात् । अप्ऋामतीत्यंप - ऋामंति । अथं । एषः । पाप्मनां । गृह्णितः । यत् । प्यस्यां । भवति । पयंः । एव । अस्मिन्न् । तयां । दुधाति । प्यस्यांयाम् । 49

TS 2.3.13.3

पुरोडाशंम् । अवेतिं । दुधाति । आत्मन्वन्तमित्यांत्मन्न - वन्तंम् । एव । एन्म् । करोति । अथो इतिं । आयतंनवन्तमित्यायतंन - वन्तम् । एव । चतुर्द्धेतिं चतुः - धा । वीतिं । ऊहृति । दिश्च । एव । प्रतीतिं । तिष्ठति । पुनः । समितिं । ऊहृति । दिग्भ्य इतिं दिक् - भ्यः । एव । अस्मै । भेषजम् । करोति । समूह्येतिं सं - ऊह्यं । अवेतिं । चृति । यथां । आविद्धमित्या - विद्धम् । निष्कृन्ततीतिं निः - कृन्तितं । तादृक् । एव । तत् । यः । वाम् । इन्द्रावरुणावितीन्द्रा - वरुणौ । अग्नौ । स्नामः । तम् । वाम् । एतेनं । अवेतिं । यजे । इति । आह् । दुरिष्ट्या इति दुः - इष्ट्याः । एव । एन्म् । पाति () । यः । वाम् । इन्द्रावरुणतीन्द्रा - वरुणा । द्विपाथ्त्वितिं द्विपात् - सु । प्राप्तुं । स्नामः । तम् । वाम् । एतेनं । अवेतिं । यजे । इतिं । आह् । एतावंतीः । वै । आपः । ओषंधयः । वनस्पतंयः । प्रजा इतिं प्र - जाः । प्रावः । उपजीवनीया इत्यंप - जीवनीयाः । ताः । एव । अस्मै । वरुणपाशादितिं वरुण - पाशात् । मुञ्चति ॥ 50

(एतस्यं - पयुस्यांयां - पाति - षड्विर्श्शतिश्च) (A13)

TS 2.3.14.1

सः । प्रत्नविदितिं प्रत्न - वत् । नीतिं । काव्यां । इन्द्रंम् । वः । विश्वतः । परीतिं । इन्द्रंम् । नरः ॥ त्वम् । नः । सोम् । विश्वतः । रक्षं । राजुन्न् । अघायत इत्यंघ - यतः ॥ न । रिष्येत् । त्वावंत् इति त्व - वृतः । सखां ॥ या । ते । धामांनि । दिवि । या । पृथिव्याम् । या । पर्वतेषु । ओषंधीषु । अफ्सित्यंप् - सु ॥ तेभिः । नः । विश्वः । सुमना इतिं सु-मनाः । अहेडन् । राजन्नं । सोम् । प्रतीतिं । ह्व्या । गृभाय ॥ अग्नीषोमेत्यग्नीं - सोमा । सवेदसेति स - वेदसा । सहूती इति स - हूती । वृन्तम् । गिरंः ॥ समितिं । देवन्नेतिं देव - न्ना । बुभूव्युः ॥ युवम् । 51

TS 2.3.14.2

एतानि । दिवि । रोचनानि । अग्निः । च । सोम् । सर्त्रतू इति स - ऋतू । अधत्तम् ॥ युवम् । सिन्धून् । अभिशंस्तेरित्यभि - शुस्तेः । अवद्यात् । अग्नीषोमावित्यग्नी - सोमौ । अम्बित । गृभीतान् ॥ अग्नीषोमावित्यग्नी - सोमौ । इमम् । स्विति । मे । शृणुतम् । वृष्णा । हवम् । प्रतीति ॥ सूक्तानीति सु - उक्तानि । हुर्यतम् । भवतम् । दाशुष । मयः ॥ एति । अन्यम् । दिवः । मात्रिश्वां । जुभार् । अमंश्रात् । अन्यम् । परीति । श्येनः । अद्रेः ॥ अग्नीषोमेत्यग्नी - सोमा । ब्रह्मणा । वावृधाना । उरुम् । यज्ञायं । च्ऋथुः । उ । लोकम् ॥ अग्नीषोमेत्यग्नी - सोमा । ह्विषः । प्रस्थितस्येति प्र - स्थितस्य । वीतम् । 52

TS 2.3.14.3

हर्यतम् । वृष्णा । जुषेथांम् ॥ सुशर्माणेतिं सु - शर्माणा । स्ववसेतिं सु - अवंसा । हि । भूतम् । अथं । धृतम् । यजंमानाय । शम् । योः ॥ एतिं । प्यायस्व । सिमितिं । ते ॥ गुणानांम् । त्वा । गुणपंतिमितिं गुण - पृतिम् । हृवामहे । कृविम् । कृवीनाम् । उपमश्रंवस्तम्मित्युंपुमश्रंवः-तुमम् ॥ ज्येष्ठराजिमितिं ज्येष्ठ-राजम् । ब्रह्मंणाम् । ब्रह्मणः । पृते । एतिं । नः । शृण्वन्न् । कृतिभिरित्युति - भिः । सीद् । सादंनम् ॥ सः । इत् । जनेन । सः । विशा । सः । जन्मंना । सः । पुत्रैः । वाजम् । भूरते । धनां । नृभिरिति नृ - भिः

॥ देवानाम् । यः । पितरंम् । आविवांसतीत्यां - विवांसति । 53

TS 2.3.14.4

श्रुद्धामंना इतिं श्रुद्धा - मृनाः । हृविषां । ब्रह्मणः । पतिंम् ॥ सः । सुष्टुभेतिं सु - स्तुभां । सः । ऋकंता । गणेनं । वलम् । रुरोजः । फुलिगम् । रवेण ॥ बृह्स्पितिः । उस्त्रियाः । हृव्यसूद् इतिं हव्य - सूदः । किनिकदत् । वावशतीः । उदितिं । आजत् ॥ मरुतः । यत् । हु । वः । दिवः । या । वः । शर्मं ॥ अर्यमा । एतिं । याति । वृष्भः । तुर्विष्मान् । दाता । वसूनाम् । पुरुहूत इतिं पुरु - हूतः । अर्.हन्नं ॥ सहस्राक्ष इतिं सहस्र - अक्षः । गोत्रभिदितिं गोत्र-भित् । वर्ज्रबाहुरिति वर्ज्ञं - बाहुः । अस्मास्तं । देवः । द्रविणम् । दुधातु ॥ ये । ते । अर्यमन्न । बृहवः । देवयाना इतिं देव - यानाः । पन्थानः । 54

TS 2.3.14.5

राजुन्न् । दुवः । आचर्न्तीत्याँ - चर्रन्ति ॥ तेभिः । नः । दुवः । मिहं । शर्म । युच्छः । शम् । नः । एधि । द्विपदः इति द्वि - पदे । शम् । चतुंष्पदः इति चतुः - पदे ॥ बुद्धातः । अग्रम । अङ्गिरोभिरित्यङ्गिरः-भिः । गृणानः । वीतिं । पर्वतस्य । हः हितानिं । ऐरत् ॥ रुजत् । रोधाः सि । कृत्रिमाणि । एषाम् । सोमस्य । ता । मदे । इन्द्रः । चकार् ॥ बुद्धात् । अग्रेण । वीतिं । मिमायः । मानैः । वज्रेण । खानिं । अतृणत् । नदीनाम् ॥ वृथां । असृजत् । पथिभिरितिं पथि - भिः । दीर्घयाथैरितिं दीर्घ - याथैः । सोमस्य । ता । मदे । इन्द्रः । चकार् ॥ 55

TS 2.3.14.6

प्रेति । यः । ज्ञ्ञे । विद्वान् । अस्य । बन्धुंम् । विश्वांनि । देवः । जिनमा । विवक्ति ॥ ब्रह्मं । ब्रह्मणः । उदिति । जुभार् । मद्ध्यांत् । नीचा । उच्चा । स्वधयेति स्व - धयां । अभि । प्रेति । तुस्थौ ॥ मुहान् । मुही इति । अस्तुभायुत् । वीति । जातः । चाम् । सद्ग्रं । पार्त्थिवम् । च् । रजंः ॥ सः । बुद्धात् । आष्ट् । जनुषां । अभीतिं । अग्रंम् । बृहस्पितिः । देवतां । यस्यं । सुम्राडितिं सं-राट् ॥ बुद्धात् । यः । अग्रंम् । अभ्यर्तीत्यंभि-अर्ति । ओजंसा । बृहस्पितेम् । एतिं । विवासिन्ति । देवाः () ॥ भिनत् । वलम् । वीतिं । पुरंः । दुर्दुरीति । किनेक्रदत् । सुवंः । अपः । जिगाय ॥ 56

(युवं - वीतमा - विवासिति - पन्थानो - दीर्घयाथैः सोमस्य ता मद इन्द्रेश्वकार - देवा -नवं च) (A14)

praSna korvai with starting padams of 1 to 14 Anuvaakams:-

(आदित्येभ्यों - देवा वै मृत्यो - र्देवा वै - स्त्रमं - र्यम्णे -प्रजापंतेस्त्रयंस्त्रिश्शत् - प्रजापंति र्देवेभ्योऽन्नार्यं -देवासुरास्तान् - रर्जनो - ध्रुवोऽसि - यन्नवं - मृग्निं वै - प्रजापंति र्वरुणाय - या वांमिन्द्रा वरुणा - स प्रंत्नव -चतुंर्दश)

korvai with starting padams of1, 11, 21 series of pa jcAtis :- (आदित्येभ्य - स्त्वष्टुं - रस्मै दानंकामा - एवार्व रुन्धे - ऽग्निं वै - स प्रत्नुवथ् - षद्वेश्चाशत्)

first and last padam of third praSnam of kANDam 2:-(आदित्येभ्यः - सुर्वर्पो जिंगाय)

॥ हरिं: ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां द्वितीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ॥ 2.3.1 Appendix

2.3.14.1 - स प्रंत्नुव>1 स प्रंत्नुवन्नवीय-साऽ*ग्ने द्युम्नेनं स्याता । बृहत् तंतन्थ भानुना ॥ (appearing in TS2.2.12.1)

2.3.14.1 - न्नि काव्ये > 2 नि काव्यां वेधसः शर्धतस्क्रर्,हस्ते दर्धानो नर्यां पुरूणि । अग्निर्भुवद्रयिपती रयीणाः सन्ना चंक्राणो अमृतानि विश्वां ॥ (Appearing in TS2.2.12.2)

2.3.14.1- न्द्रं वो विश्वतस्परी > 3 इन्द्रं वो विश्वतस्परि हर्वामहे जनैभ्यः । अस्माकंमस्तु केवंलः ॥ (Appearing in TS1.6.12.1)

2.3.14.1 - न्द्रं नरंः > 4 इन्द्रं नरो नेमधिता हवन्ते यत्पार्या युनजंते धियस्ताः । शूरो नृषाता शवंसश्चकान आ गोमिति व्रजे भंजा त्वन्नः ॥ (Appearing in TS 1.6.12.1)

2.3.14.3 - आप्यांयस्व > 5 आप्यांयस्व समेतु ते विश्वतः सोम् वृष्णियं ।भवा वार्जस्य सङ्ग्रथे ॥ (Appearing in TS 4.2.7.4)

2.3.14.3- सं तैं>6 सं ते पयार्शस् समुं यन्तु वाजाः सं वृष्णियान्. यभिमातिषाहेः । आप्यार्यमानो अमृतांय सोम दिवि श्रवार्थस्युत्तमानिं धिष्व ॥ (Appearing in TS 4.2.7.4)

2.3.14.4 -मरुंतो यद्धंवो दिवो > 7 मरुंतो यद्धं वो दिवः सुंम्रा यन्तो हवांमहे । आ तू न उपं गन्तन ॥ (Appearing in TS1.5.11.4)

2.3.14.4 -या वः शंर्म>8 या वः शर्म शशमानाय सन्ति त्रिधातूनि दाशुषे यच्छताधि । अस्मभ्यं तानि मरुतो वि यन्त र्यिं नो धत्त वृषणः सुवीरं ॥ (Appearing in TS1.5.11.5)